

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA MOBILITAT (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

El 30 de juliol de 2024, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Anava conduint quan, de sobte, es va sentir indisposat. Com que necessitava parar amb urgència, va estacionar en un espai de l'àrea verda al carrer dels Enamorats, entre dos vehicles, i tot i que admet que el vehicle sobresortia una mica, en cap cas envaïa la calçada ni entorpia la circulació.
- Va trigar pocs minuts a tornar, quan va veure que una parella de la Guàrdia Urbana (GUB) l'estava multant. No li van donar cap butlleta, tot i que la va reclamar. El vehicle de la GUB estava enmig d'un carril i va provocar un embús circulatori, mentre que el seu vehicle no molestava ningú.
- Dies després va rebre una denúncia amb una proposta de sanció de 90 euros. No la va pagar, sinó que va presentar un escrit d'al·legacions i, posteriorment, un recurs. Ambdós es van desestimar i, com que no va abonar la sanció, finalment el van embargar.
- El procediment sancionador no va ser correcte per diversos motius, com ara que la tipificació de la infracció no era correcta, que no li van lliurar la denúncia en mà, que la resolució no va tenir en compte les seves al·legacions i que no li van lliurar cap imatge de la infracció.
- Va fer altres tràmits en diferents instàncies demanant la revisió del seu cas, i també que volia accedir a l'expedient per veure les imatges. L'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) va respondre que no hi havia fotografies i li van conferir el dret a vista d'expedient.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **a l'Institut Municipal d'Hisenda i a l'Àrea de Seguretat i Prevenció** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 31 de juliol de 2024, es va sol·licitar a aquests organismes la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 13 de setembre i 10 d'octubre de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. Els escrits exposen la tramitació donada a l'expedient.

CONSIDERACIONS

1. La butlleta de denúncia

Un dels motius de queixa és la possible il·legalitat derivada del fet que a la notificació de la denúncia que va rebre per correu constés que el conductor estava absent (quan sí que hi era), i el fet que l'agent denunciant no deixés o lliurés en mà ni la butlleta de denúncia ni cap altre paper.

Respecte de la primera qüestió, l'informe de la GUB justifica que la patrulla que va intervenir va ratificar que en el moment de la denúncia **el vehicle estava sense conductor**.

En concret, d'acord amb l'informe municipal, els fets van tenir lloc com segueix: la patrulla es dirigia a un altre servei, però en passar pel carrer dels Enamorats va veure que hi havia un embussament important. Un dels agents va baixar del vehicle per comprovar la incidència i va trobar que l'origen era un turisme que estava aturat a la calçada i que ocupava el carril esquerre de la via, amb el motor parat, sense intermitents ni cap tipus de senyalització. Després de regular el taponament, que va provocar una cua que arribava a l'encreuament del carrer del Dos de Maig, i de senyalitzar el vehicle que obstaculitzava la via, els agents van tramitar la denúncia.

Durant el temps que va comportar fer aquestes gestions, el conductor no estava present i, per això, es va estendre la denúncia amb la indicació d'infractor absent.

Les notificacions de les denúncies per infracció de trànsit tenen la seva pròpia peculiaritat segons l'article 89 del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), que estableix que les denúncies, en principi, es lliuraran en el mateix acte, és a dir, en mà.

No obstant això, les denúncies es poden notificar posteriorment en determinats supòsits, entre els quals s'inclouen, entre d'altres, **les infraccions d'estacionament sense la presència del conductor** (89.2.b):

Article 89. Notificació de la denúncia.

1. Les denúncies es notificaran a l'acte al denunciat.

2. No obstant això, la notificació es pot efectuar en un moment posterior sempre que es doni alguna de les circumstàncies següents:

[...] b) Que la denúncia es formuli estant el vehicle estacionat, quan el conductor no hi sigui present.

Quant al fet que no es lliurés cap butlleta ni paper, l'informe de la GUB justifica que el motiu pel qual no es va poder facilitar és un error de connexió entre el PDA i la impressora, el qual va impedir la impressió de la butlleta al moment i deixar-la al parabrisa, com seria habitual en aquest tipus d'infracció amb conductor absent. Per aquest motiu, els agents van esperar al lloc per informar l'infractor que l'havien denunciat.

Sobre aquesta qüestió, cal destacar que la normativa aplicable no estableix com a preceptiva la butlleta groga d'avís de denúncia i, en el cas de lliurar-se, no eximeix de l'obligació de notificació.

De tot l'anterior, es pot concloure que **el fet que no se li lliurés en mà cap butlleta és ajustat a dret, ja que si bé queda acreditat que el conductor sí que va coincidir amb els agents amb posterioritat a la denúncia, aquests van fer-la abans que retornés al vehicle.**

En la pràctica, la recepció per correu de la denúncia quan el conductor està absent suposa un augment del termini per fer el pagament en voluntària amb el 50% de descompte. Atès que no consta que hi hagués cap incidència en les notificacions en paper al domicili de l'interessat, queda palès que el seu dret a defensa no va quedar en entredit i, de fet, el va exercir com va estimar convenient.

2. La infracció

També és motiu de queixa la tipificació de la infracció, ja que consta com “1047 ESTACIONAR EN PLENA CALÇADA” mentre que l'interessat insisteix que estava estacionat en una plaça verda fora de l'horari de pagament.

Efectivament, l'estacionament en calçada o dificultant la circulació està tipificada com a infracció en l'article 70.2.f) de l'Ordenança de circulació de vianants i de vehicles.

70.2. “En el marc de la legislació de trànsit i seguretat viària, es considera que un vehicle està en situació de parada i/o estacionament prohibit, i per tant en infracció de l'esmentada legislació, en els casos següents:

[...] f) En els llocs on s'impedeixi la visibilitat de la senyalització o s'obligui a fer maniobres a la resta d'usuaris, i per tant també en les situacions següents: en les vies d'un sol carril; en les vies de dobles direcció amb un carril en cada sentit; a la calçada; i de manera que es dificulti la circulació de la resta de vehicles.

En aquest punt cal destacar que la versió dels fets donada per l'interessat és diferent a la donada pels agents denunciants.

Mentre que el primer insisteix que va estacionar correctament a l'àrea verda sense entorpir la circulació (sí que admet que sobresortia), la patrulla denunciant manifesta que el vehicle estava envaint clarament un carril de circulació (“en plena via”), i que havia creat un embús important amb diversos cotxes tocant el clàxon i orientant la trajectòria cap a la dreta per evitar el vehicle aturat. Així queda reflectit tant en l'informe inicial, de data 4 d'octubre de 2023, com en un segon informe elaborat en data 10 de juny de 2024.

Els informes municipals també destaquen que el vehicle no tenia els intermitents posats o qualsevol altra senyalització que hagués informat que es tractava d'una aturada d'urgència o excepcional. En aquest sentit, es destaca que, en cas d'emergència, el vehicle hauria d'haver-se aturat en algun espai on no entorpis la circulació i, en qualsevol cas, **amb una mínima senyalització visual d'emergència.**

Davant d'aquesta disparitat de versions, aquesta Sindicatura no es pot pronunciar sobre el fons de l'assumpte de l'estacionament. No obstant això, d'acord amb l'article 68 de l'LSV, **les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat (com la Guàrdia Urbana de Barcelona) gaudeixen de presumpció de veracitat** i, en aquest sentit, ha de prevaldre la versió dels fets continguda en els dos informes tècnics.

Article 88. Valor probatori de les denúncies dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit, en l'exercici de les funcions que tenen encomanades.

Les denúncies formulades pels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit en l'exercici de les funcions que tenen encomanades tenen valor probatori, llevat que hi hagi una prova en contra dels fets denunciats, de la identitat dels qui els han comès i, si s'escau, de la

notificació de la denúncia, sense perjudici del deure d'aquells d'aportar tots els elements probatoris que siguin possibles sobre el fet denunciat.

Quant al fet que el vehicle de la GUB romangués aturat a la calçada, és d'aplicació el que es preveu als articles 67 i 68 del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació, que regulen els vehicles prioritaris com els de la policia quan estan de servei. Aquests vehicles poden fer les maniobres i ubicar-se on els agents estimin oportú per fer les seves funcions:

Article 67. Vehicles prioritaris.

1. Tindran prioritat de pas sobre els altres vehicles i altres usuaris de la via els vehicles de serveis d'urgència, públics o privats, quan estiguin en servei de tal caràcter.

Article 68. Facultats dels conductors dels vehicles prioritaris [...]. Els agents de l'autoritat responsables de la vigilància, la regulació i el control del trànsit poden utilitzar o situar els seus vehicles a la part de la via que sigui necessària quan prestin auxili als usuaris d'aquesta o ho requereixin les necessitats del servei o de la circulació.

3. Dret a vista d'expedient

També és motiu de queixa la manca d'imatges que acreditin la infracció.

D'acord amb la documentació de què disposem, consta que el ciutadà va reclamar l'accés a les **fotografies**, i se'l va informar que no existien.

L'informe de la GUB justifica que no totes les denúncies d'infraccions viàries porten aparellades imatges. Quan els i les agents de l'autoritat interposen denúncies, a excepció d'aquelles captades amb mitjans mecànics (denúncies de radar), no és necessària la realització de fotografies o cap altre mitjà de prova. Atès que el marc normatiu ja estableix les garanties oportunes del procediment de denúncia i sanció, per raons operatives, si no hi ha cap supòsit extraordinari que ho recomani, els agents no han de donar informació addicional.

En el cas concret que ens ocupa, els agents no van considerar l'existència de cap element especial que recomanés complementar la denúncia amb imatges.

Així mateix, el ciutadà finalment va reclamar l'**accés a la informació de l'expedient** mitjançant una reclamació davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP).

En aquest sentit, l'informe de l'Institut Municipal d'Hisenda detalla que es va contactar amb la persona interessada, per correu electrònic, per conferir-li el tràmit de vista d'expedient presencial en atenció a la seva condició d'interessat en el procediment

(article 53.1.a) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques:

Article 53. Drets de l'interessat en el procediment administratiu.

1. A més de la resta de drets que preveu aquesta llei, els interessats en un procediment administratiu tenen els drets següents:

a) Conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la tramitació dels procediments en què tinguin la condició d'interessats; el sentit del silenci administratiu que correspongui, en cas que l'Administració no dicti ni notifiqui una resolució expressa dins el termini; l'òrgan competent per a la seva instrucció, si escau, i la resolució, i els actes de tràmit dictats. Així mateix, **també tenen dret a accedir als documents continguts en els procediments esmentats i a obtenir-ne una còpia.**

Consta a l'expedient que aquest tràmit es va celebrar el 21 de juny de 2024 a les oficines de l'Institut Municipal d'Hisenda, on se li va proporcionar tota la documentació requerida:

- Les notificacions fetes al llarg del procés.
- La butlleta de denúncia.
- L'informe sol·licitat a la GUB.
- Les dues resolucions efectuades de les al·legacions presentades.

Durant la vista de l'expedient es va reiterar, tal com ja s'havia informat en un correu electrònic anterior, que no hi havia fotografies, atès que l'expedient estava tramitat per denúncia de l'agent de l'autoritat i amb les dades exigides que permeten la identificació del vehicle i de la infracció.

El tràmit de vista d'expedient és una garantia en línia amb el **principi de bona administració i l'eficàcia** dels serveis públics. Aquests principis es recullen a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, als articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen que l'Administració ha de prestar un servei efectiu a la ciutadania i agilitzar els procediments administratius i les activitats de gestió, i respectar, alhora, els drets i els interessos legítims de la ciutadania.

El principi de bona administració també inclou **el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania i de donar resposta a les sol·licituds**. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i de notificar-la, en aquest cas, donant resposta a la instància presentada pel ciutadà.

D'acord amb la documentació que s'adjunta a l'expedient, aquesta Sindicatura no observa cap greuge en la tramitació d'aquesta multa.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, les **actuacions de l'Institut Municipal d'Hisenda i de l'Àrea de Seguretat i Prevenció han estat ajustades a dret.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.